Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

● № 57 (9803).

1990 йил 22 март пайшанба

Баҳоси 3 тийин.

ЎЛКАМИЗДА НАВРЎЗ ШОДИЁНАЛАРИ

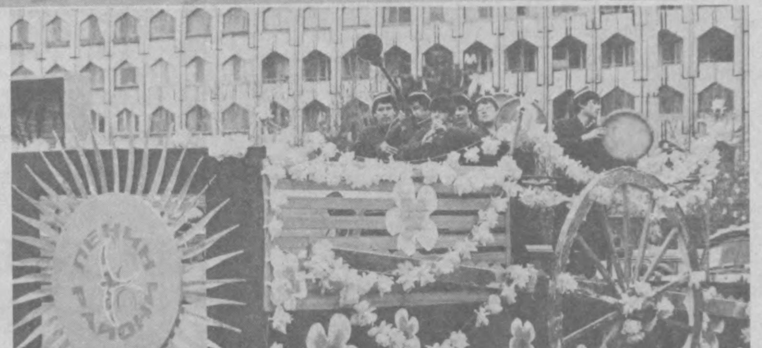

ХАЛҚ САЙИЛ ҚИЛМОҚДА

Вилоятимиз ва пойтахтимиз кўчалари Наврўз арафаси оқшомида ўзгача бир файз касб этди. Шохкўчалар бўйлаб илинган, ранг-баранг ёғдуланувчи ёритгичлар эртага шаҳарда катта байрам бошланишидан дарак бермоқда эди. Ҳамма майдонларда махсус ажратилган ишчилар сўнгги пардозлаш ишларини бажаришяпти.

Кеча эрта тонгдан эса карнай-сурнайлар навоси билан Тошкентда катта шодиёналар бошланди. Илк бор ҳукумат қарори билан Наврўз кунини алоҳида байрам сифатида нишонлаб, шу куни дам олаётган шаҳар меҳнаткашлари ва меҳмонлари пойтахтда ташкил қилинган сайилгоҳларга оқиб кела бошладилар.

А. Навоий кўчасидаги Шоирлар хиёбонига ташриф буюрган одамлар шарқ алломалари сиймоларини ўзида акс эттирган ёдгорликлар қатори узра ҳавода сузаётган варракларни кўрдилар. Яқин атрофдаги маҳаллаларнинг болалари Наврўз тонгини ана шу кўклам даракчилари билан қарши олдилар.

Ҳурмат белгиси орденли рус ёш томошабинлар театри олдидаги майдончада қурилган ўзига хос саҳнадаги карнай-сурнайчилар шаҳар аҳлини байрам тантаналарига чорлай бошлади. Элмурод Исломов бошчилигидаги ёш доирачилар ансамбли ижросидаги чилдирма оҳанглари эса бу ерда бошланаётган театрлаштирилган томошаларга ўзгача бир руҳ бағишлади.

Халқнинг севимли қаҳрамони Насриддин Афанди одамлар орасида юриб, фасли баҳор келгани, ўлкамизда ҳақиқий янги йил бошлангани ҳақида жар солмоқда.

Сайил ташкилотчилари орасида Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза мукофоти лауреати Рустам Ҳамидовни учратдик.

— Театримиз аъзолари,— дейди у.— ўн гуруҳга бўлиниб, янгиланиш ва покланиш байрами Наврўз нишонланаётган жойларда — маҳаллаларда, сайилгоҳларда, колхоз ва совхозларда ўз санъатлари билан хизмат қиладилар. Жумладан, бу ерда ҳам актёрларимиз ҳазрати Навоий, Бобир, Нодирабегим, Зебуннисо ва бошқа назм усталари сиймосида ўтмишнинг мазкур буюк шоир ва шоиралари шеърларига асосланган бадиий композицияни намойиш этадилар.

Шу куни Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасидан келган шоир ва ёзувчилар янги асарларидан намуналар ўқиб беришди.

Бундан ташқари хиёбонда жумҳурият пионерлар саройининг А. Азимов раҳбарлигидаги «Чаман» рақс ва ашула ансамбли, А. Навоий номидаги ҳамда Фрунзе ноҳиясининг 3-маданият уйлари бадиий ҳаваскорлари, Октябрь ноҳияси мактабларининг «Санъат ғунчалари» кўрик-конкурси ғолиблари ҳам ўз чиқишлари билан йиғилганларни хушнуд этишди.

Сайил иштирокчилари учун «Наврўзполвон» ҳамда «Наврўз маликаси» конкурслари бўлди. Шахмат-шашка мусобақалари ўтказилди. Кичкинтойлар эса велосипедчилар пойгасида ва асфальтга расм чизиш бобида беллашдилар. Барча конкурс ғолиблари тадбир иштирокчилари таъсис этган совринлар билан тақдирландилар.

— Мазкур тадбир доирасида,— дейди Октябрь ноҳия партия қўмитасининг мафкура бўлими мудири Олимжон Муҳаммаджонов,— молиявий жиҳатдан кам таъминланган 150 та қария учун сайилгоҳда «Меҳр-шафқат бурчаги» ҳам ташкил қилдик. Улар бепул таомлар билан таъминланишади.

— Наврўзни миллий байрам сифатида нишонлаш ҳақидаги партия ва ҳукумат қарорини ўқиб жуда хурсанд бўлгандик,— дейди «Ташметрострой» трестининг лаҳмчиси Даврон Жабборов.— Бугунги тантаналар эса бизни янада қувонтирди. Байрам ташкилотчиларидан миннатдормиз. Лекин шу билан бирга, яна бир нарсага эътибор берилса яхши бўларди. Ҳар қандай байрам, менимча, табрикномалардан (открикалардан) бошланади. 8-март байрами арафасида дўконларда ўзбек тилида чоп этилган қутловномаларни кўриб шодлангандик. Наврўз байрамига ҳам нашриётларимиз шундай табрикномалар чоп этишса ёмон бўлмасди...

— Шу ўринда яна бир фикр,— деб суҳбатимизга қўшилади Ўзбекистон Фанлар академияси полимерлар кимёси ва физикаси илмий текшириш институти ходимаси Лола Ғуломова.— Ҳозир Наврўз айёмида кўп кўчаларимиз ва майдонларимиз ободонлаштирилиб, янада файзлироқ бўлиб бораётганини кўриб кўзимиз қувнайди. Аммо, баъзи атамаларнинг нотўғри ёзилаётгани киши ғашини келтиради. Масалан, Ғафур Ғулом кўчаси «Ғофур Ғулом» деб, Отойи кўчаси «Атойи» деб ёзилган. Чилонзорнинг Оқтепа майдонидаги катта дўкон ойналаридаги «шираворлар» деган ёзув ҳам кўнгилга тегади. Наврўз бир кунлик байрам эмас. Шундай экан, мазкур айём кунлари мутасадди идоралар кўча номлари ва бошқа атамаларнинг қайтадан тўғри ёзилишини таъминласалар тўғри бўларди.

(Давоми 3-бетда).

Ленин юбилейи кунига—шанбалик

«Сургутнефтегаз» ишлаб чиқариш бирлашмасининг касаба союз комитети мамлакат касаба союзларига бирлашган барча меҳнаткашларга мурожаат қилиб, 21 апрель куни В. И. Ленин туғилган куннинг 120 йиллигига бағишланган касаба союз шанбалигини ўтказишга даъват этди.

Қисқа муддат ичида, дейилади мурожаатномада, жамиятимиз демократиялаш ва ошкоралик, миллий ўз-ўзини англашни ривожлантириш, иқтисодиётни ислоҳ қилиш, янгича сиёсий тафаккурни қарор топтириш йўлида катта ишларни амалга оширди.

Ленин туғилган куннинг 120 йиллиги арафасида, деб таъкидланади ҳужжатда, совет касаба союзлари доимо Владимир Ильични бутун умри ва фаолияти меҳнаткашларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш билан боғлиқ бўлган буюк мутафаккир ва революционер деб билганини ва бундан кейин ҳам шундай фикрда қолишини рўй-рост айтиш зарур.

Шанбалик ташаббускорлари шу куни ишлаб топилган пулларни меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари, уруш ва меҳнат ветеранларининг долзарб муаммоларини ҳал этиш, қочоқларга, камбағал ва кам таъминланган оилаларга, етим болаларга, ногиронларга, хуллас, амалий кўмак ва мададга муҳтож бўлган барча кишиларга хайрия ёрдами бериш учун касаба союз комитетларининг счётларига ўтказишни таклиф қилишмоқда.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

1990 йил 20 март куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси кун тартиби тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

«Ўзбекистон ССР Президенти лавозимини таъсис этиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ва Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш борасида кенг фикрлашув бўлиб ўтди.

Муҳокама чоғида Ўзбекистон ССР Президенти лавозимининг жорий этилиши сиёсий, ижтимоий-иқтисодий, миллатлараро ва бошқа муносабатларда қайта қуриш жараёнларини жадаллаштиришга ёрдам бериши таъкидланди.

Кейинги пайтларда ижтимоий-иқтисодий вазиятнинг кескинлашувидан, белгиланганислоҳотлар натижалари пастлигидан, жиноятчилик ўсиб бораётганидан одамлар ташвишланиши кучаяётганлиги уқтириб ўтилди. Тегишли жамоат тартибини, гражданлар хавфсизлигини таъминлашга, иқтисодий аҳволни нормаллаштиришга, долзарб ижтимоий, экологик ва бошқа муаммоларни ҳал этишга қаратилган қатъий чора-тадбирлар кўрилиши кераклиги тобора қаттиқ талаб қилинмоқда.

Президент лавозимининг таъсис этилиши республика суверенитетини, Конституция тузумини, гражданлар ҳуқуқлари ва эркинликларини мустаҳкамлайди, ҳокимият бутун механизми самарадорлигини, барқарорлик ва қонунийликни кескин ошириш воситаси бўлиб хизмат қилади, деган фикрлар билдирилди.

Мажлисда сўзга чиққан кишилар масъулиятсиз демократия бўлиши мумкин эмас, ўзини ўзи бошқарув кучли, лозим бўлганда, оператив иш кўрадиган, бирлаштирувчи ва мувофиқлаштирувчи ҳокимият бўлган тақдирдагина ўзининг ижобий имкониятларини чинакамига рўёбга чиқара олади, деган якдил фикр билдирдилар.

Президиум аъзолари «Ўзбекистон ССР Президенти лавозимини таъсис этиш тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ҳамда Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киритишни маъқулладилар, бир қанча фикр-мулоҳазалар ва қўшимчалар киритдилар.

Мажлисда бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Марказий сайлов комиссиясида

20 март куни Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисни комиссия раиси Т. Х. Собитов бошқарди.

Мажлисда қайта сайлов ўтказиладиган сайлов округларидан Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатишнинг дастлабки якунлари кўриб чиқилди.

Сайлов тўғрисидаги Қонуннинг 31 ва 53-моддалари асосида 37 та сайлов округидан номзодлар кўрсатилганлиги қайд этилди. Марказий сайлов комиссиясига тушган маълумотларга кўра, халқ депутатлигига 182 номзод ёки бир мандат учун ўрта ҳисобда беш номзод кўрсатилди.

Депутатликка номзодлар кўрсатиш умуман сайлов тўғрисидаги қонун талабларига мувофиқ кўрсатилган номзодлар юзасидан эркин ва бемалол фикрлашув вазиятида ўтди.

Марказий сайлов комиссияси 29-Октябрь, 30-Фурқат ва 403-Ленин сайлов округларидаги бир қанча участка сайлов комиссияларининг иши хусусидаги шикоятларни текшириш натижаларини кўриб чиқиб, мазкур округ сайлов комиссияларининг қарорлари тўғрилигини тасдиқлади ва Ўзбекистон ССРнинг қуйидаги халқ депутатларини сайланган, деб рўйхатга олди:

Жалилов Абдулаҳад Туробович — Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг ректори, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳридаги 29-Октябрь сайлов округидан;

Қаюмов Малик Қаюмович — Ўзбекистон Кинематографиячилар уюшмаси правлениесининг биринчи котиби, Тошкент шаҳри, Тошкент шаҳридаги 30-Фурқат сайлов округидан;

Мавлонқулов Алимқул Тўрақулович — Қўқон нон комбинатининг директори, Қўқон шаҳри, Фарғона областидаги 403-Ленин сайлов округидан.

Мажлисда гражданлар ва меҳнат коллективларидан 1990 йил 10 мартдан 20 мартгача ўтган даврда тушган аризаларга Марказий сайлов комиссиясининг ёзма жавоблари кўриб чиқилди ва тасдиқланди.

Марказий сайлов комиссиясининг мажлисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. Ш. Бекқулбекова қатнашди.

ФАХРИЙ УНВОН

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотни ривожлантиришдаги хизматлари учун «Тошкент ҳақиқати» редакцияси бўлим мудири Жасур Фозилович **Носировга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист» фахрий унвонини берди.

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕССИЯСИ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси 1990 йил 24 март куни, соат 12 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари 23 март куни эрталаб соат 10 дан 19 гача Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумида рўйҳатга олинадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ГУРУҲЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ КЕНГАШИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши 24 март куни эрталаб соат 9 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида бўлади.

Совет ҳукуматининг Баёноти

СССР халқ депутатларининг навбатдан ташқари учинчи Съезди Литва ССР Олий Советининг «Мустақил Литва давлатини тиклаш» тўғрисида, шунингдек республика территориясида Литва ССР Конституцияси ва СССР Конституциясининг амал қилишини бекор қилиш ҳақида қабул этган қонун ҳужжатларини ҳақиқий эмас, деб топди.

Республикадан олинаётган маълумотларга қараганда, у ерда иттифоқ қарамоғидаги корхоналарнинг мақомини ўзгартириш, давлат корхоналарини хусусий мулк қилиб топшириш, ўз валютасини жорий этиш, божхоналар хизматини вужудга келтириш ва шу каби режалар зудлик билан ишлаб чиқилмоқда. Шу тариқа Литва ССР иқтисодиётининг мамлакат халқ хўжалиги комплекси билан алоқаларини барбод этадиган чора-тадбирлар кўрилмоқда. Бу хатти-ҳаракатларнинг оқибатлари республикадаги умумий ижтимоий-иқтисодий вазиятга, меҳнаткашларнинг ва аҳоли бошқа табақаларининг аҳволига асоратли таъсир қилиши мумкин.

СССР ҳукумати Литва ССР иқтисодиётининг ва аввало, республика аҳолиси турмушини таъминлаш билан боғлиқ объектларнинг барқарор ишлашига муҳим аҳамият бериб, Литва ССР корхоналарининг бошқа иттифоқдош республикалар корхоналари билан вужудга келган алоқаларини бузиш хавфли эканига эътиборни қаратади. Нормал иқтисодий муносабатлар барча турдаги маҳсулотларни етказиб бериш юзасидан олинган ўзаро шартнома мажбуриятларига оғишмай риоя этишни, 1990 йилги ишлаб чиқариш программаларини бажаришни талаб қилади.

Шу билан бирга, СССР ҳукумати иттифоқ қарамоғида бўлган ва Литва ССР территориясида жойлашган барча объектлар ССР Иттифоқининг мулки эканини таъкидлайди. Уларнинг мақоми, фаолият соҳаси ва шароитлари республика идораларининг бир ёқлама қарорлари билан ўзгартирилиши мумкин эмас. Шу муносабат билан СССР Министрлар Советининг доимий органларига, СССР министрликлари ва идораларига ўзларига қарашли корхона ва ташкилотларни Литва ССР ихтиёрига бериш тўғрисида ҳеч қандай музокара бошламаслик ҳақида кўрсатма берилган. Умумиттифоқ мулки бўлган мазкур объектлар бевосита СССР министрликлари томонидан бошқарилади.

Атом энергетика қурилмалари ва умумиттифоқ мулки бўлган бошқа энг муҳим объектларни ишлатиш хавфсизлигини таъминлашга алоҳида аҳамият бериб, мазкур объектларни қўриқлашни тубдан кучайтириш тегишли органларга топширилди.

СССР ҳукумати Темир йўллар министрлиги, Денгиз флоти, Балиқ хўжалиги ва Граждан авиацияси министрликлари зиммасига Литва ССР аҳолисининг, шунингдек РСФСР Калининград области аҳолисининг манфаатлари йўлида умумиттифоқ аҳамиятига молик транспорт йўлларининг узлуксиз ишлашини, Клайпеда порти орқали транзит юк ташилишини таъминлаш вазифасини юклади.

СССР Бош божхоналар бошқармасига, Ички ишлар министрлигига ва Давлат хавфсизлиги комитетига Литва ССР территориясида божхоналарнинг белгиланган режимини таъминлаш топширилди.

СССР Министрлар Совети огоҳлантириб айтадики, республика органлари томонидан мамлакатнинг молия-кредит системаси бирлигини, СССРнинг ташқи иқтисодий алоқаларини бузадиган қарорларнинг қабул этилиши ССР Иттифоқининг амалдаги қонунларига, иттифоқдош республикаларнинг ва умуман иттифоқнинг манфаатларига зид иш деб ҳисобланади.

СССР ҳукумати Литва ССРнинг сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ва миллий-маданий тараққиёти муаммоларини англаб, Литва халқининг жамиятни янгилаш ва республика суверенитетини мустаҳкамлаш муддаосини ҳурмат қилиб, СССР қонунларига қатъий риоя этилган ҳамда Литва ССР ва бошқа республикалар халқларининг ўзаро манфаатлари ҳисобга олинган тақдирдагина бу вазифалар ҳал этилиши мумкин, деб ҳисоблайди.

СССР Министрлар Советининг Раиси
Н. РИЖКОВ.

КПСС XXVIII СЪЕЗДИГА ДЕЛЕГАТЛАР САЙЛАШ ТАРТИБИ

КПСС XXVIII съездига делегатлар сайлаш тартиби партияда кенг кўламда муҳокама қилинмоқда. Коммунистлар съезднинг натижалари, аввало делегатлар составига боғлиқ бўлади, деб адолатли фикр юритиб, бу масалага катта аҳамият бермоқдалар. Партия аъзолари КПСС съездига делегатлар сайлаш ҳам иттифоқдош республикалар Компартияларининг съездларига, ўлка, область партия конференцияларига делегатлар сайлаш каби муқобил тусда бўлиши, ҳар бир коммунистга мамлакатнинг олий партия анжумани составини таркиб топтиришда иштирок этишга имкон бериши лозимлигини кенг кўламда маъқуллаб чиқмоқдалар.

Партия ташкилотлари, коммунистлар, жамоатчиликнинг фикрини ҳисобга олиб, КПСС XXVIII съездига делегатлар сайлашнинг қуйидаги тартиби таклиф этилади.

Бошланғич партия ташкилотлари съезд делегатлигига номзодларни кўрсатмоқдалар. Аъзолари кам бўлган ташкилотларда коммунистлар бу имкониятларни қўшма йиғилишларда амалга оширадилар, бундай йиғилишларни район ва шаҳар партия комитетлари ўтказадилар. Бу ҳолда рақобатни, муқобиллик, номзодларнинг сиёсий ва маънавий фазилатларига холисона баҳо берилишини таъминлаш керак. Бу кишилар партиянинг обрўли аъзолари, ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг муносиб вакиллари бўлиши, қайта қуриш жараёнида улар ижобий фазилатларни намоён этган бўлишлари ҳамда партия сиёсатини ишлаб чиқиш ва рўёбга чиқаришда фаол иштирок этишга қодир бўлишлари муҳимдир.

Номзодлар партия ташкилотларида ва оммавий ахборот воситаларида партия сиёсати ва амалий ишнинг асосий масалалари юзасидан ўз позицияларини баён этиш имкониятига эга бўлишлари керак. Партия ташкилотлари ўз номзодларини бошқа партия ташкилотларида қўллаб-қувватлаш ишларини ўтказишлари мумкин.

Делегатларни сайлаш тартибига боғлиқ тарзда кўрсатилган номзодлар район, шаҳар партия конференцияларида кўриб чиқилиши мумкин. Бунда район ёки шаҳардаги КПСС аъзоларининг умумий сони, муқобил таклифлар тақдим этиш имконияти ҳисобга олинади. У ёки бу номзод нечоғли кенг кўламда ва фаол қўллаб-қувватланаётгани ҳам эътиборга олинади. Йиғилишлар ва конференцияларда номзодлар кўрсатиш юзасидан қарор қатнашувчиларнинг ихтиёрига кўра очиқ ёки яширин овоз бериш йўли билан қабул қилинади. Кўрсатилган номзодлар рўйхати эълон қилинади.

КПСС XXVIII съездига делегатлар сайлаш тартибини коммунистларнинг фикри ҳамда партия ташкилотлари фаолиятининг шарт-шароитларини ҳисобга олиб, область, ўлка партия ташкилотлари, иттифоқдош республикалар Компартияларининг пленумлари белгилайдилар. Бунда партиявий бир мандатли ва кўп мандатли сайлов округлари бўйича делегатларни бевосита сайлаш имконияти бор.

Бир мандатли сайлов округларидаги сайлов. Бу ҳолда Пленум КПСС XXVIII съездига делегатлар сайловини ўтказувчи комиссияни сайлайди. Бошланғич партия ташкилотларининг, район, шаҳар партия комитетларининг таклифига кўра, КПСС Марказий Комитети тасдиқлаган партиявий структура ва вакиллик нормаларини ҳисобга олиб, комиссия партиявий сайлов округини тузади. Округлар бир нечта район (шаҳар) партия ташкилотларини қамраб олиши мумкин. Округларда округ сайлов комиссиялари тузилади.

Округ сайлов комиссияси бошланғич партия ташкилотларида сайловни ўтказиш устидан назорат ўрнатади, коммунистлар съезд делегатлигига номзодлар билан танишувлари учун шарт-шароит яратади, округ бўйича сайлов бюллетени матнини тасдиқлайди, бюллетенлар тайёрланишини ва мазкур бюллетенлар бошланғич партия ташкилотларига етиб боришини таъминлайди, округ бўйича сайлов натижаларини белгилайди.

КПСС XXVIII съездига делегат сайлаш юзасидан яширин овоз бериш учун ҳозирлаб қўйилган бюллетенга округдаги бошланғич ташкилотлар кўрсатган барча номзодлар киритилади, округлар бир нечта район (шаҳар)ларни қамраб олган бўлса, район (шаҳар) партия конференцияси қўллаб-қувватлаган номзодлар ўша бюллетенга киритилади.

Сайлов округи доирасида съезд делегатини сайлаш юзасидан яширин овоз бериш бошланғич (бошланғич ташкилот ҳуқуқларига эга бўлган цех ташкилотлари) партия ташкилотларида ўтказилади. Шу мақсадда улар ҳисоб комиссиясини сайлайдилар. Овоз бериш мазкур ташкилотда ҳисобда турган коммунистлар рўйхати бўйича район, шаҳар партия конференцияларига делегатлар сайлашга ўхшаб ўтказилади.

Агар сайловда округдаги КПСС аъзоларининг ярмидан кўпроғи иштирок этган бўлса, сайлов ўтказилди, деб ҳисобланади. Номзодлардан бирортаси ҳам сайловда иштирок этган коммунистларнинг ярмидан кўпроқ овозини олмаган округларда биринчи даврада энг кўп овоз олган икки номзод такроран овозга қўйилади.

Партия комитетининг пленуми тузган комиссия КПСС XXVIII съездига делегатлар сайлаш якунларини область, ўлка партия конференциясига ёки иттифоқдош республика Компартиясининг съездига маълум қилади. Башарти округда сайлов бўлмади деб эътироф этиладиган бўлса, шунингдек овозга қўйилган номзодлардан бирортаси ҳам, жумладан такроран овозга қўйишдан кейин ҳам зарур миқдорда овозлар сонини олмаган бўлса, бўш мандатга КПСС съездига делегатни бевосита область, ўлка партия конференцияси, иттифоқдош республика Компартиясининг съезди сайлайди.

Кўп мандатли сайлов округларида сайлов. Бу ҳолда пленум район, шаҳар партия конференцияларида қўллаб-қувватланган барча номзодларни кўриб чиқади ҳамда область, ўлка, республикадаги барча партия ташкилотлари учун ягона бўлган КПСС XXVIII съезди делегатлигига номзодлар рўйхатини тасдиқлайди.

Пленум КПСС XXVIII съездига делегатлар сайловини ўтказиш юзасидан область, ўлка, республика комиссиясини тузади.

Ҳар бир номзоднинг қисқача таржимаи ҳоли баён этилган номзодлар рўйхати матбуотда эълон қилинади. Шу рўйхатга асосан комиссия яширин овоз бериш учун бюллетенни тасдиқлайди, зарур миқдордаги бюллетенларни тайёрлайди ва уларни район, шаҳар партия комитетларига жўнатади, мазкур партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларида сайловни ташкил этадилар. Шу мақсадда район, шаҳар партия комитетлари ҳисоб комиссияларини тузадилар. Ҳисоб комиссиялари бошланғич (цех) партия ташкилотларида ҳам сайланади.

Партия комитети пленуми томонидан тузилган комиссия овоз бериш натижаларини область, ўлка партия конференцияларига, иттифоқдош республика Компартиясининг съездига маълум қилади. Агар область (ўлка) партия ташкилоти, иттифоқдош республика Компартияси составининг ярмидан кўпи овоз беришда иштирок этган бўлса, сайлов ўтди, деб эътироф қилинади. Башарти, сайлов ўтмаса ёки бўш мандатлар қолса, делегатлар сайлови бевосита область, ўлка партия конференцияларида, иттифоқдош республика Компартиясининг съездида ўтказилади.

Кўп мандатли сайлов округлари район (шаҳар) партия ташкилотларининг группаси бўйича тузилиши мумкин. Бу ҳолда уларнинг ҳар бирида округ сайлов комиссиялари тузилади.

Область, ўлка партия комитети, иттифоқдош республика Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қарорига кўра съездга делегатлар сайлаш ҳуқуқи коммунистлар сони КПСС Марказий Комитети белгилаб қўйган вакиллик нормасига мос келган ёки мазкур нормадан кўпроқ бўлган бошланғич партия ташкилотларига бевосита берилиши мумкин. Бу ҳолда партия ташкилоти бир мандатли ёки кўп мандатли сайлов округини тузади. Сайланган делегатлар область, ўлка партия ташкилотлари, иттифоқдош республикалар Компартияларидан КПСС XXVIII съездига сайланган делегатларнинг умумий сонига қўшилади.

КПССнинг амалдаги Уставига биноан партия съездига делегатлар область, ўлка партия конференцияларида ва иттифоқдош республикалар Компартияларининг съездларида ёпиқ (яширин) овоз бериш йўли билан сайланиши мумкин. Агар шундай тартиб қабул қилинса, сайлов жараёнини имкони борича демократиялаш лозим бўлади. Бу ҳолда сайлов муқобил негизда бошланғич партия ташкилотларида кўрсатилган ҳамда район (шаҳар) партия конференцияларида қўллаб-қувватланган номзодлар ҳисобидан ўтказилади.

Овоз бериш натижалари аниқланаётганида, КПССнинг ҳозир амалда бўлган Уставида кўзда тутилган тартибдан фарқли тарзда, бошқа номзодларга нисбатан кўпроқ овоз олган, аммо овоз беришда иштирок этган КПСС аъзолари, конференция, съезд делегатларининг ярмидан кўпроғи овозини олган номзодларни КПСС XXVIII съездига делегатлар қилиб сайланди, деб ҳисоблаш лозим бўлур эди.

Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, ички ва чегара қўшинлари партия ташкилотларидан КПСС XXVIII съездига делегатлар сайлаш тартибига ўзгартиришлар киритиш зарурати пайдо бўлди. Илгари улар территориялардаги партия ташкилотлари делегатлари билан биргаликда сайланар эди. Бу гал эса уларни ҳарбий округлар, флотлар, бирлашмалар, Қуролли Кучларнинг турлари, ички қўшинлар бошқармалари ва чегара қўшинлари округлари партия конференцияларида бевосита сайлаш таклиф этилмоқда.

Чет элда турган Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти қисмлари партия ташкилотларида ҳисобда бўлган коммунистлар ҳақида гапирадиган бўлсак, улар илгаригидек, ҳозир ҳам XXVIII съездга делегатларни ҳарбий қўшилмаларнинг партия конференцияларида сайлайдилар. Бунда ҳарбий хизматчи бўлган коммунистлар территориал конференциялар, иттифоқдош республикалар Компартиялари съездларининг ишида таркиб топган практикага кўра иштирок этадилар, улар тегишли партия органларига сайлашлари ва сайланишлари мумкин. Аммо территориялардаги партия ташкилотларидан КПСС съездига делегатлар сайлашда иштирок этмайдилар.

Чет элларда ишлаётган совет муассасаларидаги партия ташкилотларидан съездга делегатларни Москва шаҳрида ўтказилиши мумкин бўлган партия конференциясида сайлаш имкониятини бериш мақсадга мувофиқдир.

Комиссиянинг фикрича, КПСС XXVIII съездига делегатлар сайлашнинг таклиф этилаётган тартибидан партиянинг бошқа съездлари ва конференцияларига делегатлар сайлашда фойдаланиш мумкин бўлур эди.

Область, ўлка партия конференциялари, иттифоқдош республикалар Компартияларининг съездлари КПСС XXVIII съезди номига партия ташкилотларидаги фикрларни ҳисобга олиб, ишлаб чиқилган партиянинг марказий органлари составига номзодлар кўрсатиш юзасидан таклифларни жўнатишларини белгилаб қўйиш ҳам лозим бўлур эди.

КПСС Марказий Комитетининг Партия қурилиши ва кадрлар билан ишлаш сиёсати масалалари комиссияси

Наврўз

● АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК!

ЯКШАНБАДАН БОШЛАНГАН ЭДИ

Кечаги телемарафоннинг маълум қисми ўтган якшанбада Пискентда бошланган Наврўз байрами тантаналарига бағишланади. Ноҳияда байрам уч кундан бери давом этаяпти...

Ўша куни эрталабданоқ узоқ-яқиндаги хўжаликларнинг аъзолари марказий стадион томон келавердилар. Савдо павильонларида тўкинлик. Дошқозонларда ошлар дамланган. Карнай-сурнай навосига куй-қўшиқлар уланиб кетаяпти.

Стадионнинг бир томонида колхоз-совхоз павильонлари, иккинчи томонда эса миллий маданий марказлар павильони жойлашган. Ноҳияда ўтган йилнинг ноябрида ўтказилган ҳосил байрамида ҳам шундай қилинган эди. Ҳар бир миллат ўз урф-одатларини шу ерда намойиш этганди. Қрим татар, қозоқ, корейс ансамбллари, шўх куй ва қўшиқлари билан меҳмонлар кўнглини шод этишганди.

Бу йилги баҳор байрамида ҳам ўша анъана давом этаяпти. Миллий павильонларда чебурек, қайнона қуймоғи, бешбармоқ, кукси каби таомлар тайёрланмоқда. Сумалак ва кўксомсалар ёнига бу таомлар ҳам тортилади.

Наврўз байрами янги боғ ташкил этиш билан бошланди. «Ўзбекистон» совхозининг бўш ётган 20 гектарлик лахтак ерида Бобур номли халқлар дўстлиги боғига асос солинди. Ноҳияда истиқомат қилаётган 24 миллат вакилларининг ҳар бири бир тупдан мевали дарахт кўчатларини ўтқазди. Ёзувчилар, олимлар, ўқитувчи ва ўқувчилар уларга мадад беришди. Сўнг барча йиғилганлар бир саф бўлишиб, стадион томон юришди. Бу ерда Наврўз байрамига бағишланган шеърхонлик бошланди, сўзлар созга уланди.

Шу пайт баҳор либосидаги қизлар йилимиз рамзи бўлган оқ отларини елдириб стадион томон кириб кела бошлашди. Баҳор маликалари билан бирга Наврўз ҳам шу кенгликка кириб келгандек бўлди. Қизғин табриклар бошланди. Одамлар қалбидан энг эзгу ниятлар қайнаб чиқарди.

Сўзлар бир зум тинди. Саҳнада ҳарир чойшабларга ўралган чақалоқларни кўтариб ёш ота-оналар кириб келишади. «Алла» садолари янграйди. Уни ноҳиянинг ҳурматли онахонлари ижро этишаяпти. Шу ерда чақалоқларга туғилганлик ҳақидаги гувоҳномалар топширилди.

Саҳнага энди ўтган йил якунлари бўйича ғолиб деб топилган пахтакорлар, чорвадорлар, соҳибкорлар кўтарилишади. Баҳор қизлари уларни қутлаб елкаларига ғолиблик алвонларини ташлашади, эсдалик совғалари топширишади. Қувноқ қўшиқлар, жозибали рақслар бошланади. Ўзбек билан тожик, корейс билан қозоқ, қирғиз билан туркман қўл ушлашиб рақсга тушишаяпти. Шундай қувноқ кайфият кечгача давом этди.

19—20 март кунлари колхоз ва совхозлар коллективлари Наврўз байрамини ўз қишлоқларида нишонлашди. Ноҳия марказида эса миллий кураш мусобақаси бўлди. 21 мартда эса ҳамма улоқни томоша қилди. Тантаналар меҳнат коллективларига кўчди. Маҳаллаларда сумалак ва ҳалим тортилди, турли хил мусобақалар ўтказилди.

Ноҳияда якшанба куни бошланган Наврўз байрами бир ой давом этади. Бугундан бошлаб кўча ва хиёбонлар, қабристонлар тартибга келтирилади. Кўчат ўтқазиш ҳафталиги, биринчи пушта, биринчи уруғ каби меҳнат байрамлари нишонланади.

Ж. НОСИРОВ,
Пискент ноҳияси.

ТОЖИК ҚАРДОШЛАР БИЛАН

● Наврўз арафасида пойтахтда ҳамда вилоятимизнинг турли шаҳар ва ноҳияларида ана шу миллий байрамга бағишлаб турли тадбирлар уюштирилди. Уларда сумалак, ҳалим ва бошқа кўклам таомлари ҳозирланиб, дастурхонга тортилди. Айниқса, мазкур байрамнинг байналмилал тус олаётгани, уларнинг ташаббускорлари орасида ёшларнинг ҳам кўпайиб бораётгани қувончлидир.

Яқинда Тошкент Олий партия мактабида ҳам Наврўзолди сайли ўтказилди. Тожикистондан келган бир гуруҳ тингловчилар ташаббуси билан ўтказилган бу сайил иштирокчилари ва меҳмонлари қардошларимиз анъаналари билан танишиб, нозик дид билан безалган дастурхондаги баҳор неъматларидан татиб кўрдилар. Байрамнинг кўтаринки руҳда, куй ва қўшиқлар ҳамоҳанглигида ўтишида Тожикистоннинг Ленинобод вилоятидан келган «Умид» ҳамда Ўратепанинг «Гулёр» ансамбллари ҳиссаси ҳам катта бўлди.

У. ҲИКМАТОВ.

● Суратларда: Наврўзолди сайли лавҳалари.
Н. ШАРИПОВ сурати.

БУГУН СЕНИНГ ТУҒИЛГАН КУНИНГ

Илк баҳорнинг илиқ бир куни
Гул ҳаётга кўз очдинг, укам.
Сен туғилдинг кўкда нур бўлиб,
Сен туғилдинг — туғилди кўклам.

Сен майсалар ичра бинафша
Ва бойчечак янглиғ шўх кулдинг.
Сен турналар арғимчоғида
Элим учун бахт олиб келдинг.

Энди тамом ўзгача ҳаёт,
Тип-тиниқдир осмону фалак.
Маҳалланинг дошқозонида
Биқир-биқир қайнар сумалак.

Қип-яланғоч ҳар дарахт, ҳар шох
Кўкдан кўйлак кийиб яйрабди.
Сени олқаб, сени олқишлаб
Бу тонг булбул куйиб сайрабди.

«Шамол, шамол, бийрикамол» деб
Учиради варрак болалар.

Ариқларнинг бўйидан ялпиз
Териб қайтар амма, холалар.

Яйловларда қўю-қўзилар.
Шўх-шўх янграр чўпон чалган най.
Осмон белга боғлаб белбоғин
Замин учун ҳар хизматга шай.

Шундай майин, шундай чиройли,
Баҳор куни яралдинг, Наврўз.
Янги кунга янги бахт бўлиб
Олам аро таралдинг, Наврўз.

Қучоғингда даста-даста гул,
Даста гуллар муборак бўлсин!
Катта йўлга дадил қўй қадам,
Олис йўллар муборак бўлсин!

Бугун — сенинг туғилган кунинг.
Шудир сенга айтар ҳар сўзим:
Ризқи-рўзинг кам бўлмасин ҳеч
Ва бахтинг бут бўлсин, Наврўзим!

ТЎЛҚИН.

Деҳқонни қутладик

● БУ баҳор айёмини ўтказишга анча аввал ҳозирлик кўрдик. Гулистон қишлоқ совети фаоллари билан маслаҳатлашиб, Наврўз тадбирига бир янгилик киритдик. Биринчи бўлиб ёшлар эл рўзғорини бут этаётган кекса деҳқонларни табрикладилар. Дастурхон атрофида улар шаънига энг илиқ сўзлар айтилди.

Бундай заҳматкашлар орасида меҳнат ветеранлари, дам олиш гаштини сураётганлар ҳам анчагина. Маҳаллага ош тортиб бўлингач, меҳнат даласига олиб борувчи катта йўл бўйлаб сайил уюштирилди. Куй, қўшиқлар янгради.

Бетоблиги, ногиронлиги туфайли байрамга қатнаша олмай қолган қарияларни йўқлаш, улар кўнглини кўтаришга кўпроқ эътибор берилди. Сайилда маҳалла аёллари тайёрлаган сумалакни тарқатишда асосан ёшлар, ўқувчилар хизмат қилдилар. Келгусида Наврўз улар учун абадий анъана бўлиб қолсин дея айёмга ёшларни кўпроқ жалб этдик.

Э. КОМИЛОВ,
Тошкент ноҳиясидаги Ленин участкаси маҳалла қўмитаси раиси.

ҲАМАЛ КЕЛДИ

Қаҳри қаттиқ қиш кўзлардан йўқолди,
Аҳмон-даҳмон аёзлар ҳам эсимдан толди,
Ҳут-ют сариқ сумалакка осилиб қолди,
Ҳамал келди, ўлкамизга ҳамал келди!

Саҳий қуёш нурларини заминга сочиб,
Қирда лола-бинафшалар юзини очиб,
Не-не юртлар ҳудудидан ўтиб қувончи,
Ҳамал келди, ўлкамизга ҳамал келди!

Гулчечакни кўзга суртган бобо бахтиёр,
Омонликми-сомонлиқ деб шивирлар такрор,
«Бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор»,
Ҳамал келди, ўлкамизга ҳамал келди!

Дошқозонда қайнаётир сумалаклар,
Атрофида момоларим, жон ҳалаклар,
Гул боғларнинг баргин ўпар капалаклар,
Ҳамал келди, ўлкамизга ҳамал келди!

Уйғон дўстим, насимлардан кўзларинг оч,
Лайлакларнинг қанотида кел қалдирғоч,
Бобоқуёш нурларингни уюмлаб соч,
Ҳамал келди, ўлкамизга ҳамал келди!

Аҳмад УМАРОВ.

«БУЛБУЛЧА» ИСТЕЪДОДЛАРНИ ТЎПЛАМОҚДА

«Булбулча»» республика кўрик-конкурси истеъдодли ёш ҳаваскорлар ва касаба союзлари маданият уйларининг тўгарак раҳбарлари учун ўзига хос имтиҳон бўлади. Ўзбекистон касаба союзлари кенгаши ҳузурида тузилган ташкилий комитетнинг биринчи мажлисида кўрик конкурсни ўқувчиларнинг баҳорги таътил кунларига тўғри келадиган Наврўз байрами кунида очишга қарор қилинди. Унинг якунлари эса Бутуниттифоқ пионер ташкилоти туғилган кун — 19 майда чиқарилади. Ҳозирнинг ўзидаёқ икки мингдан зиёд болалар коллективлари кўрикда қатнашиш ниятини билдирди.

Байрамни уюштирувчиларга ўз программаларига халқ ижодиётининг анъанавий жанрларинигина эмас, шу билан бирга санъатнинг рок-балет, пантомима, бал рақслари каби замонавий турларини ҳам киритган конкурс иштирокчиларидан анча қизиқарли таклифлар тушди. (ЎзТАГ).

БИР ДАСТУРХОН АТРОФИДА

Наврўз байрами ҳақидаги хушхабар баҳор елларига қўшилиб, ҳамма хонадонга кириб борди. Колхоз радиоузели диктори бугун идора олдида бўлаётган тантаналар ҳақидаги эълонни бир неча бор ўқиб эшиттирди. Бригадаларнинг вакиллари хушхабарни эшитиб, марказдаги кенг майдондан ўзларига жой тайёрлай бошладилар.

Бугун меҳмоннавозлик бўйича бригадалар конкурси ўтказилади. Улар тузаган дастурхонлар атрофига ёр-биродарлар йиғилади. Бир пиёла чой устида қизғин суҳбатлар бошланади. Сўнг кўпчиликка шўрва, сумалак тортилади, шўх куй ва қўшиқлар, карнай-сурнай наволари янграйди.

Ўтган йилги байрам ҳам жуда завқли бўлган эди: онахонлар сумалак қозон бошида чилдирма чалиб ўйин-кулгу қилишган эди. Қадимги ўланларни ёшлар шу ерда эшитишди. Урф-одатимизга қайта жон бағишланганидан шодланишди. Онахонларимиз эрта тонгда биринчи сузилган сумалакни «омонлик-сомонлик, кўрсатмасин ёмонлик» деб табаррук қилиб бердилар. Сўнг идишларга сузилиб халққа тарқатилди, беморлари бўлган хонадонларга улашилди. Бугун ҳам шу удумга амал қилинади. Энг олдин кексалар ва беморлар кўнгли олинади.

Байрам арафасида идора олдида саккиз гектарлик, 11—12-бригадалар ерларида 20 гектарлик боғларга асос солинди. Бу майдонларга отахонлар иштирокида мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Хонадонларга ҳам кўчатлар тарқатилди. Бу йил 112 оилага участка бердик. Янги ҳовлиларга экилган ниҳоллар иморатлар тўла битгунича ҳосилга кириб қолади.

Байрам арафасида колхоз клубида қаҳрамон оналар шарафланди. Биз колхозимиздаги кўп болали оналарга, кам таъминланган оилаларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатяпмиз. Уларнинг пенсиясига ҳозир 20—30 сўмдан қўшиб беряпмиз. Колхозчи аёллар боғча пулини энг кам миқдорда тўлайдилар. Боғчаларни сут билан колхознинг ўзи таъминлаяпти.

Оналарнинг кўнгли болаларидан тўқ бўлганлиги учун ҳам Наврўз тантаналарида фаол иштирок этмоқдалар. Кимдир чўзма, кимдир қатлама пиширди, кимдир кўк сомса ёпиб, сумалакка олов ёқди. Тонготар қозон ковлаган, чилдирма чалиб, қадимий ўланларни куйлаганлар ҳам онахонлар, опа-сингиллар бўлишди.

Наврўз ҳамманинг байрами. Шу боисдан ҳам байрам давраларида барча миллат вакилларини кўрасиз. Бир чойнакдан чой ичиб, бир қозондан сумалак татиб, эски қадрдонлардек даврани кенг олмоқдалар. Турли тилларда янграётган куй ва қўшиқлар суҳбатдошлар завқига завқ қўшмоқда. Одамларни қувонтирган, бирлаштирган, шодлантирган Наврўзнинг умри боқий бўлсин деймиз.

Зуҳур ШАҲРАМОВ,
Янгийўл ноҳиясидаги Ленин номли колхоз партия комитетининг котиби.

ЎЛКАМИЗДА НАВРЎЗ ШОДИЁНАЛАРИ

(Боши 1-бетда).

ҚУВОНЧЛАР ОЛАМ-ОЛАМ

КАРЛ Маркс ва Киров кўчалари. Бу ердаги карнай-сурнай садоси, доиралар жаранги, сўзана ва хонатласлар, кўрпачалар билан безатилган чойхона ҳамда сўрилар, миллий кийимлар кийиб элга хизмат қилаётган пазандалару қандолатчилар, кишилар чеҳрасидаги табассум—буларнинг бари Наврўз байрами кириб келганидан далолат бермоқда.

Шаҳар умумий овқатланиш бош бошқармаси моҳир пазандалари, қандолатчилар интизорлик билан кутилган байрамнинг янада серфайз ўтишига катта тайёргарлик кўришди.

— Миллий байрамимизни бу тарзда нишонлашга,—дейди бош бошқарма бошлиғи Қобил Ҳамидович Зоидов, коллективимиздаги турли миллатга мансуб ходимлар бир хилда катта ҳисса қўшишди. Наврўзи оламни шарафлашда, унинг бутун латофати, файзи-ю ҳароратини сайил иштирокчилари дилларига жо этишда бор куч ва имкониятларимиздан фойдаландик. Бу йил биринчи бор миллий таомимиз — сумалакни халқимизга бепул улашаётирмиз. Кейинчалик ҳалим ҳам худди шу йўл билан тарқатиладиган бўлади.

— Мен ўзим русман,—дейди пенсионер А. И. Короткова.— Узоқ йиллар давомида ўзбек мактабида рус тилидан дарс бердим. Очиғи менга ўзбек халқининг урф-одатлари жуда-жуда ёқади. Ўзбекларнинг қай бир маросимида қатнашманг, катта-ю кичик ўртасидаги меҳр-оқибат, ўзаро ҳурматни кўрасиз. Улар бир ёқадан бош чиқариб, яхши кунингизда ҳам, оғир дамларда ҳам бирга бўлишади. Ўзбек халқининг яхши бир мақоли бор. «Бир кун туз ичган жойингга қирқ кун салом бер». Бинобарин, биз бошқа миллат вакиллари ҳам ўзбекларнинг барча урф-одатлари, анъаналарини ўзимизникидек қабул қилмоғимиз, уларга ҳурмат билан қарамоғимиз даркор.

Шу куни бу кўчаларда қайта тикланган Наврўз байрами нафаси, миллий байрам тароватн сезилди. Инқилоб хиёбони томонидан К. Маркс кўчасига кириб келганлар қатор ўрнатилган қозонларда Наврўз таомларидан ташқари думбали, беҳили, хоразмча, андижонча паловлар ҳам дамланган, ширинликлар чиройли қилиб терилган эди. Таниқли созанда ва хонандалар, цирк санъати усталари иштирокидаги байрам программаси ҳаммада хуш кайфият уйғотди.

— Бу байрам ҳақиқий дўстлик байрами деса бўлади,— дейди биз билан суҳбатда жумҳурият кўз касалликлари шифохонаси ҳамшираси Ш. Умарова.— Бундай тадбирлар миллатлар ўртасидаги низоларни бартараф этиш, улар ўртасидаги дўстлик ришталарини янада чамбарчас боғлашга хизмат қилади. Ўзингиз кўриб турибсиз, етти ёт бегоналар даврага тушиб яқин биродар, оға-ини, дугонадек рақсга тушмоқда. Шунинг ўзи сўзларимнинг исботидир.

Наврўз байрами тантаналари кечга қадар давом этди. Унинг ташкилотчилари ҳам, қатнашчилари ҳам олам-олам қувонч ҳамда таассуротлар билан қайтишди.

А. ҲАКИМОВ.

БОР БЎЛСИН ШУНДАЙ БАЙРАМ

НАВРЎЗ байрамини халқимиз қанчалик орзиқиб кутганини пойтахтимизнинг Халқлар дўстлиги майдонидек кенг ҳудудга одам сиғмай кетганидан ҳам пайқаб олиш мумкин.

Эрта тонгданоқ тўрт томондан чавандозлар, карнай-сурнайчилар билан тўла автомашиналар, от-арава ва туялар карвони ҳалойиқ билан бирга шу ерга оқиб кела бошлади.

Пештахталарни анвойи гуллар билан тўлдирган «Тошкент гуллари» фирмаси дўконлари кираверишга жойлашган. Чилонзор ошхоналар тресті ходимларининг қўли-қўлига тегмайди. Одамларнинг дам олиши, яхши ҳордиқ чиқаришлари учун кўплаб ўриндиқлар, сўрилар ва соябонлар ўрнатилган. Айниқса, Наврўз таомлари сумалак ва ҳалимнинг усти очилиши билан бир оздан кейин қозонларнинг таги кўрина бошлади. Усти ёпиқ сўрилардан дутор, тамбур ва доирада ижро этилаётган байрам қўшиқлари таралмоқда. Шу ерда мен фарзандлари билан сайр қилиб юрган Бешёғоч кўчасида яшовчи кўп болалик она — М. Олимовани суҳбатга тортдим:

— Тўғрисини айтсам, уйдан чиқаётиб, Наврўз сайлини бунчалик ажойиб ўтишини ҳаёлимга келтирмагандим,— дейди Мукаррам опа.— Севимли санъаткорларимиз элга мана шундай хизмат қилганларидан миннатдорман.

Бу пайтда Халқлар дўстлиги саройи этагидаги супада республикада хизмат кўрсатган «Баҳор» ансамбли қизлари рақс ижро этаётган эдилар.

Кейинги суҳбатдошим ҳайдовчи Ғайрат Турсунов бўлди:

— Агар эътибор берган бўлсангиз сайилда нафақат ўзбеклар, балки, турли миллат вакиллари ҳам иштирок этаяптилар. Шундай байрамимиз борлигидан жудаям хурсандман.

Супада бошловчи, жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Теша Мўминов, навбатни таниқли хонанда Муножот Йўлчиевага берди. Ундан олдинроқ «Ўзбекистон» ансамбли, Ўзбекистон телевидение ва радиоэшиттиришлар Давлат Комитетининг «Булбулча» болалар хори, «Ҳайтарма», «Чен-Чун», «Зарафшон» ансамбллари, жумҳурият пионер ва ўқувчиларининг карнай-сурнай, доирачилар ансамблларининг чиқишлари халқ олқишига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғуломжон Ёқубов ва Давлат хизмат кўрсатган «Ялла» камер-чолғу ансамбли ўз қўшиқлари ижросига тайёргарлик кўришмоқда.

Китоб ва ширинликлар растаси ёнида бораётиб одамларни осмонга қараётганларини сездим. Ҳавода ўндан ортиқ парашютчилар мушакбозлик қилиб тушаётганлари байрам кўркига кўрк бағишлади.

Байрам сайили кечгача давом этди.

Р. ШОЖАЛИЛОВ.

● Суратларда: Наврўз шодиёналаридан лавҳалар. А. ЗУФАРОВ ва М. НАЗА РОВ суратлари.

ФАЙЗЛИ ЎТДИ

Билим юртининг каттагина ҳудуди туни билан гавжум бўлди. Ўрнатилган катта қозонлар ўчоқларидан олов тўхтовсиз пуркалиб турди. Туни билан кавланиб чиққан иккита катта қозондаги сумалак шира бойлаш учун тўхтатиб қўйилар-қўйилмас — палов ҳам дамланди. Ўқитувчилар ва ўқувчилар дастурхон тузатишга киришиб кетишди. Унинг устига турли ноз-неъматлар, гўштли ва кўк сомсалар, миллий ширинликлар, майизу туршаклар қўйилди. Эндигина тандирдан узилган оддий ва патир нонларнинг меъдани қитиқловчи ёқимли ҳиди димоққа урила бошлади.

Тонг отиши олдида қўш карнай, ноғора, чилдирмаларнинг барла овози ҳаммаёққа таралди, узоқ-узоқларга ёйилиб, Наврўз тантаналари бошланганидан дарак берди. Бу куй байрамга янада файз киритиб юборди. Тантаналар бошланиши олдидан бўлиб ўтган митингда Тошкент вилоят педагогика билим юрти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Н. Мирҳамидова йиғилганларни ўзбек халқининг азалий миллий байрами Наврўз билан қутлаб, бу айёмнинг моҳияти ҳақида қисқача тўхталди. Билим юртига меҳмон бўлиб келган ёзувчи Санъат Маҳмудова, шоир Муҳаммад Али ўз ижодларидан намуналар ўқиб беришди.

Шундан сўнг байрам қатнашчилари катта дастурхонга таклиф этилди. Ҳаммага ош тортилди, ликобчаларда сумалак қўйилди. Баҳор таомини татиганлар уни пиширганлар шаънига раҳматлар айтишди, чунки у, кўпчиликнинг таърифлашича, жуда мазали тайёрланган эди.

Билим юрти ўқитувчилари ва талабаларидан ташкил топган бадиий ҳаваскорлар коллективлари ҳам хизматда бўлдилар. Улар ижро этган куй ва қўшиқлар, жозибали рақслар ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Бир сўз билан айтганда, билим юртида яхши тайёргарлик кўрилган Наврўз байрами уюшқоқлик билан, эсда қоларли даражада серфайз ўтди.

М. МАҲМУДОВ.

КОМПЛЕКС ЁНДАШУВ КЕРАК

20 март куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республика Агросаноат комплекси масалалари комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисни комиссия раиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. И. Икромов бошқарди.

Комиссия аъзолари Амударё ҳавзасидаги минераллашган зовур сувларини чиқариб ташлашга оид биринчи галдаги тадбирлар тўғрисидаги масалани муҳокама қилиб, тегишли министрликлар ва идораларнинг Амударё ўрта оқимида ифлосланган сувлар ташлашни кескин камайтиришга доир таклифлари ўз вақтида берилган зарур таклифлар эканини таъкидладилар. Бу таклифларнинг амалга оширилиши яқин йилларда-ёқ дарё этакларида сувнинг минераллашувини анча камайтириш имконини беради. Дарё ҳавзасида Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР территориясида зовур сувларини чиқариб ташлайдиган магистрал коллектор қурилишининг техникавий-иқтисодий асосларини ишлаб чиқишни жадаллаштириш ва Орол денгизи ҳавзасига сувни буриб юборадиган тракт қурилишини бошлаб юбориш зарурлиги таъкидланди.

Пахтанинг харид нархини кўриб чиқиш жиддий, комплекс ёндашувни талаб қилади. Комиссия нарх белгилашнинг зоналар бўйича табақаланишини такомиллаштиришга оид таклифларни кўриб чиқди. Меҳнатнинг пировард натижасидан қишлоқ меҳнатчиларининг манфаатдорлигини ошириш учун ҳамма шароитни яратиш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Илмий-тадқиқот ишларининг самарадорлигини ошириш ва илмий ишланмаларни жорий қилиш юзасидан САНИИРИ илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети билан раҳбарияти қилаётган ишлар тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Бу соҳада муайян муваффақиятлар билан бир қаторда фан-техника тараққиёти вазифаларини ҳал этишга амалий бўлмаган, номунтазам ёндашув фактлари ҳамон тугатилган эмас.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Комиссиянинг мажлисида шу йилнинг иккинчи кварталига мўлжалланган иш плани тасдиқланди.

(ЎзТАГ).

Наврўз

● АЙЁМИНГИЗ МУБОРАК!

КЕЛИНЧАКДЕК СУЛУВ

● Репортаж ●

МЕҲМОНЛАР билан тўла залнинг эшиклари очилиб, Наврўз аталмиш келинчакнинг боши узра ёйилган шойи рўмол четларидан тутган атлас кўйлакли қизлар тўдаси «ёр-ёр» билан тўғри саҳна томон йўл олишди. Гўё, келинчак Наврўз даврага ўзи билан баҳор нафаси-ю, миллий байрам файзини олиб келгандек.

Пойтахтимиз марказида жойлашган, П. Ф. Боровский номли табобат билим юртида ўтказилган Наврўз шодиёнаси мана шу тарзда бошланди. Бу йил, Наврўзга тайёргарлик ўзгача бўлди. Талабалар анча барвақт катта залнИ дид билан безатиб, байрамга тахт қилиб қўйишди, деворларга турли-туман гулдор палаклар осилиб, гир айлана дастурхон тузалди. Байрам куни эса, дастурхонни хилма-хил баҳор таомлари, пазанда қизлар ўз қўли билан тайёрлаган ширинликлар безади. 2-ҳамширалик бўлими мудираси Муяссар Ғофурова бошчилигидаги талабалар бутун ғайрат, маҳоратларини ишга солиб, интизорлик билан кутилган байрамга тайёргарлик кўрдилар.

Билим юрти талабалари орасида руслар, корейс, грек, армани яҳудий қизлари кўпчиликни ташкил қилади. Муаллимлар жамоаси ҳам байналмилал. Улар олдида миллий байрамимизни бутун латофати, файзи-ю ҳарорати билан намойиш этиш байрам иштирокчилари зиммасига катта масъулият юклади, албатта.

— Наврўз фақат Ўрта Осиё халқларининг эмас, шу ерда яшаб турган барча миллатларнинг, шу жумладан менинг ҳам байрамим — дейди 1-ҳамширалик бўлими мудираси Любовь Анатольевна Толятова.— Шу ўлкада яшаб турган эканмиз, унинг барча урф-одатлари, тили ва шодиёналарини худди ўзимизникидек қабул қилмоғимиз даркор. Акушерлик бўлими мудираси Изабелла Соломоновна Зельцер ҳам ўз бўлимида байрам тайёргарликларига бошчилик қилди.

— Мен ўзбек тилини энди ўрганаяпман,— дейди у. — Шунга қарамай, бўлимимда Наврўзга тайёргарликни бошқардим. Қизлар ўзгача бир шижоат, ташаббускорлик кўрсатиб, мени ҳайрон қолдирдилар. Айниқса, бошқа миллат вакиллари байрамда ўз номерлари билан қатнашишларини айтганларида, диёримизга чинакам баҳор келганига ишондим.

Наврўз куни билим юртида кўкламни мадҳ этувчи маърузалар, дилрабо қўшиқлар, халқ лапарлари-ю яллалари, шеърлар, классик шоирларимиз ғазаллари, халқимизнинг ажойиб урф-одатларини акс эттирувчи саҳна асарлари ҳаммани таъсирлантирди. Айниқса, ўзбек қизлари билан бир қаторда рус, яҳудий қизлари ҳам ўзбекча рақс ижро этганларидаги қувончни айтмайсизми?

Барчани ҳаяжонга солган, тўлқинлантирган байрам программаси сўнгида 3-группа талабаси Акромова Ҳилола ўзи битган мисралар билан кечага якун ясади:

Йиллар оша қор тагида
Қолиб кетган Наврўзим.
Эллар ичра, халқ дилида
Яшаб келган Наврўзим.
Аср оша, эл тилидан
Куйлаб келган Наврўзим,
Элдан-элга, тилдан тилга
Ўтиб келган Наврўзим.
Арбоблар ўзгарди, ўзгарди замон
Юртим узра кезди
Ҳақиқат — шамол.
Сен ҳам тикландинг
Қалбим — Наврўзим
Абадий яшагин
Фахрим — Наврўзим!
Фасллар алмашар, ойлар алмашар,
Наврўз сарҳадлардан олгайдир ўчин.
Бодом гулларига бурканиб башар,
Намойишга чиқар, ҳур кўклам учун,

19 март куни бўлиб ўтган байрам тантанаси билим юрти пештоқига қадим ўзбек имлосида битилган сўзлар каби, йиллар давомида орзиқиб кутилган Наврўзни олқишлади: «Ассалом Наврўз! Салом сенга диёримнинг чинакам баҳори! Ассалом ўлкам узра кезган умидбахш шамол!»

С. НОДИРОВА.

ЎҚУВЧИЛАР СУМАЛАГИ

Октябрь ноҳиясидаги Садриддин Айний номли 84-ўрта мактабда ҳам Наврўз куни сумалак тайёрланди. Уни тайёрлаш учун ўқувчилар пухта ҳозирлик кўрдилар. Улар ўзлари буғдой доналарини териб тозаладилар. Сумалак базмига турли ташкилотлардан, маҳалла активларидан, кўп болали оналардан меҳмонлар чақирилди. Байрам давомида ўқувчилар «Кўкат сайли», «Гул байрами» мавзуида турли чиқишлар билан қатнашдилар. Кўклар териб, сомсалар тайёрладилар, деворий газеталар конкурси ўтказилди. Халқ оғзаки ижодидан саҳналар, ёр-ёрлар, лапарлар тайёрлаб ташриф буюрган меҳмонларни баҳор айёми, яшариш фасли билан муборакбод этдилар.

«Наврўз» байрамини тайёрлашда мактаб директори М. Мирахмедов, ташкилий ишлар бўйича директор ўринбосари К. Абдураимова, мактаб илмий бўлим мудири Ш. Зиямуҳамедова, ташаббускор ўқитувчилардан М. Мавлонова, Д. Камоловаларнинг ҳиссалари катта бўлди.

М. ЎРМОНБЕКОВА.

ТУРНАЛАР ҚАЙТДИЛАР

ҚАТРА

Турналар қайтдилар, қайтди қалдирғоч,
Томиримга сиғмай жўш урар қоним.
Жоним, саболарга деразангни оч,
Бугун — табиатнинг улуғ исёни!
Наврўз кўзларингга зиё тўлдирсин,
Кўк сомсалар тотиб бўлайлик бардам,
Ёмғирлар қирларда буғдой ундирсин,
Мўл-кўлчилик бўлсин юртимда ҳар дам...

Қўшни ҳовлида бодом гуллади. Икки туп бўлса ҳам яйраб ўсганлиги учун кенг ҳовлини қоплаб олган. Мана шу бодом дарахтига кексалар «баҳор қўнғироғи» деб ном қўйишган. Қийғос очилган гулларининг орасида қушлар базми бошланди. Болариларнинг ғоятда кўплигидан очилиб турган гуллар гўё юзига чачвон тортган нозанинлардек туюлади.

Бодом гули тўкилди-ю, ўрнини Наврўзга бўшатиб берди. Наврўз аслида нима дегани? Бутун қиш бўйи куртакларга ўралиб ётган баҳор ўз қобиғини ёриб чиқиб, боғларни яшилликка буркаши — Наврўзи оламдир. Бу айём арафасини «илик узилди» деб ҳам аташади. «Йўғонлар чўзилади, ингичка узилади» деганда нимани тушунмоғимиз керак? Ота-боболаримиз ёз бўйи ҳалол меҳнат қилиб, бутун қишга етгулик емакларини ғамлаб қўйишга одатланишган. Аммо беш бармоғимиз баробар бўлмагани каби қишликни ғамлаш борасида ҳам нотенглик учраб турган. Айни илик узилди чоғида, ғамланган озуқалар тугаб, янгитдан ҳаракат бошланган.

Отамнинг бир ҳикояси асло ёдимдан ўчмайди.

— Янги уйланган чоғим эди,— деган эдилар падари бузрукворим,— Эрта баҳорда рўза бошланиб, ўриклар ғўра довучча бўлиб турганида, ҳайитдан бир кун олдин — чин арафа куни келди. Халқимиз таомилига кўра, шу куни кечқурун ҳамма ўз уйида ош дамлаб, қўшниларга улашади. Ён қўшнимиз ўзига тўқ, ишбилармон одамлар тоифасидан бўлганлиги учун уйларида қўйлар сўйилиб, қази солинган ошлар дамлаб қўйилган, аёллари эса қўйнинг куйдирилган калла-поччаларини тозалашиб, елиб-югуриб хизмат қилишарди. Шундай улуғ айём чоғида бизнинг хонадонимизда мутлақо акси бўлган эди,— деган эдилар кўзларига ёш олиб.— Ғаладонларда дон тугаган, қозоннинг оғзи берк, ўчоқ кўзга совуқ кўринади. Ёш келин-куёвнинг бир-бирига бўлган қайноқ меҳридан бўлак ҳеч вақо йўқ. Аммо шу оқшомда хонадонлардан тутун чиқмаслиги ўша уй соҳибларининг андиша азобида ўртанишига мажбур этарди.

...Биз ҳам бир-биримиз билан хиёл кулишиб олдикда, сўнгра ўчоқдан тутун чиқаришга аҳд қилдик. Онанг қозонга сув қуйиб, ўчоққа ўт ёқди. Мен эсам ўригимизнинг устига чиқиб, бир дўппи довучча териб тушдим-да, қозонга солдим. Шундай қилиб бизнинг ҳовлидан ҳам тутун чиқиб қозон қайнай бошлади. Кечқурун қўшнилардан чиққан косадаги ошларни бир-бирига алмаштириб тарқатиб юбордик... «Йўғонлар чўзилади, ингичка узилади» деганлари мана шундай воқеалардан туғилган бўлса, не ажаб!

Шунинг учун ҳам тадбирли ва зукко кишилар тинимсиз меҳнат қилиб, ўз қишлик озиқ-овқатларини Наврўзга тугамайдиган қилиб ғамлаб олганлар. Байрам кунлари одамлар яқин-йироқларда истиқомат қиладиган хешу ақраболарни ва ғарибу ғурабо探ларни йўқлаб, ҳолидан хабар олиш, жоиз бўлса қўлидан келадиган ёрдамларини аямаганлар. Бундай урф-одатлар шарқ халқларининг бир-бирига бўлган улкан меҳр-оқибатларининг ифодаси бўлган.

Меҳр-оқибат рамзи бўлмиш Наврўз айёмининг беозор кабутари азиз юртимизнинг зангори осмонида парвоз этиб, заҳматкаш халқимизга тинчлик ато этаверсин.

Турсун МУҲАММАД.

АРАФАДАГИ УЧРАШУВ

Куни кеча Алишер Навоий номли давлат адабиёт музейи ташаббуси билан Акмал Икромов районидаги 123-мактабда Наврўз байрами ҳамда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий таваллудига бағишланган адабий-илмий композиция бўлиб ўтди. Анжуманда Тошкент Давлат университетининг профессори Нажмиддин Комилов, филология фанлари номзоди Тўхтамурод Зуфаров ва музей раҳбари Баҳодир Валиев болаларга Наврўз ҳамда Ҳамза дастхатлари ҳақида қизиқарли ҳикоя қилиб беришди. Юқори синф ўқувчилари эса Наврўз ҳақидаги ҳамда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий шеърларидан намуналар ўқиш билан бирга «Бой ила хизматчи», «Майсаранинг иши» драмаларидан парчалар намойиш этишди.

Адабиёт музейининг «Ҳамза ҳаёти ва ижоди» номли кўчма кўргазмаси ва мактаб ўқувчилари тайёрлаган деворий газеталар, расмли альбомлар анжуман иштирокчиларида катта таассурот қолдирди.

Р. ИНОҒОМОВА.

● Янги китоблар

«МЕҲМОННОМА»

Халқимиз ғоят меҳмондўст. Ўзбек фарзанд кўрса ҳам, уйланса ҳам, бошига мусибат тушса ҳам дастурхон ёзади. Айниқса шарқнинг бетимсол байрами, маънавий бойлигимизнинг ажралмас бебаҳо қисми, минг йиллар давомида кенг нишонланган кўҳна Наврўз байрами кунлари унинг меҳмоннавозлиги беқиёс тус олади.

Шундай издаҳомларда меҳмонларни кутиб олиш, таомларни тайёрлаш, дастурхон тузаш санъати сирлари, энг муҳими, меҳмон ва мезбон ўзини қандай тутиши ҳақидаги халқ таомилларини билиш ҳар бир киши учун ҳам қарз, ҳам фарз. Шу асно да ҳар бир хонадон соҳиби ва соҳибаси учун жуда қўл келадиган янги рисола — «Меҳмонномa» китобининг чоп этилгани айни муддао бўлди.

Ўзининг «Ўзбек таомлари», «Қизиқарли пазандалик», «Очил дастурхон», «Нон — азиз ризқ-рўзимиз», «Тансиқ таомлар», «Турмуш зийнати» каби 20 дан ортиқ китоблари билан яхши таниш бўлган фалсафа фанлари номзоди, доцент Карим Маҳмудовнинг бу янги асари Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент ташкилотининг «Нур» ижодий уюшмаси шартномавий буюртмасига асосан «Ёш гвардия» нашриётида нашр этилди.

Рисолада меҳмоннавозлик чиндан ҳам олий фазилат эканлиги таъкидланади. Унда фақат дастурхонни ноз-неъматлар билан тўлдириш, меҳмонга тотли таомлар тортишгина эмас, кишидаги хулқий, нозиктаъблик сифатлари ҳам мужассамлашган. Ана шу фазилатларни муаллиф ўн қисмдан иборат номалар орқали ўқувчига етказишга ҳаракат қилган. Уларда меҳмоннавозликнинг ўзига хос хислатлари ҳам, пазандалик санъатию, меҳмон учун тузатиладиган дастурхоннинг нафосати ҳам, меҳмондорчилик таомномаси — ҳар жойнинг ўз таомилига кўра ва фаслнинг масаллиқларидан турли таомлар тайёрлаш ҳам, меҳмоннавозлик билан боғлиқ бўлган кишидаги аҳлоқий, хулқий томонлар — қандай кўришиш, саломлашиш, илтифот қилиш зарурлиги ҳам ўз ифодасини топган.

К. Маҳмудовнинг узоқ йиллар давомида ўзбек этнографияси, ўзбек таомлари ва миллий удумлар борасида олиб борган изланишлари маҳсули сифатида дунёга келган бу китоб илғор ва замонавий, янгича урф-одатларни ёйишда муҳим ўрин тутади, оилалар учун кундалик турмушда беминнат маслаҳатчи сифати фойдали бўлиши турган гап.

«ПАРИХОН ҚАЁҚҚА ҒОЙИБ БЎЛДИ?»

Маълумки, яқин-яқингача табиблар, фолбинлар, дуохонлар ва инсонлар руҳига таъсир кўрсатиш йўли билан баъзи касалликларга даво қиладиган одамлар саломатлик душмани ҳисобланар, улар тазйиқ остига олинарди.

Партия ва ҳукуматимизнинг халқ саломатлигини сақлаш йўлида олиб бораётган инсонпарвар сиёсати туфайли ҳозирги кунда халқ табобатининг бой тажрибасидан хабардор, илм-маърифатли одамлардан саломатлик йўлида фойдаланиш хусусида кўп яхши ишлар қилинмоқда. Чунончи, динга кенг йўл берилди, масжидлар очилмоқда, ёшлар араб имлосига ўргатилмоқда. Экстрасенсларнинг ҳатто уюшмаси ташкил қилинди, улар беморларни даволамоқдалар. Аммо, нодон, табобатдан мутлақо бехабар бўлатуриб, кишиларни дарддан фориғ қилиб юбориш даъвосини қиладиган, текин даромад изига тушганлар сони ҳам кўпайиб бормоқда.

Тошкентдаги «Медицина» нашриётида чоп этилган, О. Жуманазаровнинг «Парихон қаёққа ғойиб бўлди» номли китобчаси айнан ана шундай таъмагир кишилар ҳақида ҳикоя қилади. Кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган бу китобчада ҳаётда бўлиб ўтган воқеалар мисолида медицина фани ва хурофотнинг ўзаро қарама-қаршилиги, нодон табибларга ишониб, панд еган кишилар қисмати-ю, медицина фанининг инсон саломатлигини сақлаш, умрини узайтириш борасидаги хизматлари хусусида сўз юритилади.

«НАВРЎЗ»

Тарих фанлари номзоди, доцент Шавкат Миралимовнинг номи газетхонларга бирмунча таниш. Унинг қаламига мансуб илмий-фалсафий, хусусан Наврўз шодиёнаси ва унинг тарихи ҳақидаги қатор мақолалар матбуотимизда мунтазам чоп этилади.

Муаллифнинг Ўзбекистон «Китобхон» жамияти билан биргаликда чоп этилган навбатдаги китобчаси ҳам Наврўз, унинг тарихи, халқ удумлари, урф-одатлари, кўҳна маросимларга ҳурмат билан муносабатда бўлиш ҳақида баҳс юритади.

«Тарихга бир назар», «Маросим ва урф-одатларнинг вужудга келиши», «Урф-одатлар ва маданият», «Урф-одатлар ва тараққиёт», «Хуш кўрдик, Наврўз», «Наврўзга тош отилган кун», «Тўқиб чиқарилган «байрам», «Янги Наврўз ҳақида» каби боблардан иборат бу янги китобча азалий Наврўз байрамининг янги замонавий маросим, расм-русумлар билан бойиб, тобора гўзаллашиб, халқимизни янада кўпроқ хушнуд этиши учун жумҳуриятимизда эркин, шунга мос вазият вужудга келаётганини таъкидлаш билан бир қаторда шу байрамнинг вужудга келиши ҳақидаги ривоятлар, унинг ўтмиши, бугуни ва истиқболи ҳақида ҳам атрофлича ҳикоя қилади.

«Ёш гвардия» нашриётида чоп этилган ушбу рисола қалам ҳақини муаллиф жумҳуриятимизда Наврўз миллий байрам деб эълон қилиниши муносабати билан шу йил 21 март куни ўтказилган ҳайрия телемарафони орқали В. И. Ленин номли Болалар фондига ҳадя этаётганлиги эса Ш. Миралимовнинг мазкур байрамни тарғиб қилишга холис бел боғлаганига яна бир далолатдир.

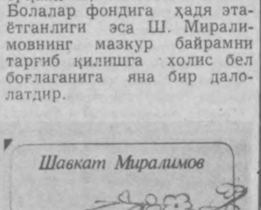

«Дийдор кўришайлик»

Ўлкамиз бўйлаб кезаётган Наврўз айёми фақат турли сайилларгагина эмас, балки турфа учрашувлар, оқшомлар ва бошқа хил тадбирларга ҳам сабаб бўлмоқда. Хусусан, пойтахтдаги Муқимий номли музикали драма театри биносида ўтказилган А. С. Пушкин номли 13-мактаб ветеранларининг «Дийдор кўришайлик» деб номланган учрашуви ҳам ана шундай тадбирлар сирасига киради.

Ташкил топганидан бери ўтган 54 йил давомида бу ерда кўплаб заҳматкаш педагоглар дарс беришган. Кеча иштирокчилари улар номини ҳурмат билан тилга олишди. Жумладан Х. Хўжаева, Т. Зокиров, А. Шукуров, Т. Султонов, А. Одилов, З. Ғаниева, Ш. Қосимов, В. П. Еремина каби бир қатор ўқитувчилар номлари улар тарбиялаб вояга етказган шогирдлари қалбида умрбод қолажаги эътироф этилди. Шу билан бир қаторда учрашувда иштирок этаётган ветеран-педагоглар — М. Афандиева, Р. Азимов каби жонкуяр устозлар номлари шарафланди.

Тошкентнинг машҳур ўн икки дарбозасидан бири — Самарқанд дарбоза маҳалласи вакиллари мактаб педагогик коллективини қутлаб, уларнинг келгуси фаолиятларида янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

Муқимий театри коллективи вакиллари, кечага таклиф қилинган бошқа санъаткорлар, ҳаваскорларнинг чиқишлари тадбирга янада файз киритди. Учрашув иштирокчилари бундай кечаларни тез-тез ўтказиб туриш лозимлигини таъкидладилар. Мактаб тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи альбом ҳозирлаб, уни ҳозирги давр педагоглари вакиласи бўлмиш мактаб директори Мамлакат Раҳимжоновага топширган ветеран ўқитувчи Ҳолида Орипова ҳам шу фикрни қувватлаб, шундай қилинган тақдирдагина кекса авлод тўплаган тажриба ва анъаналар изсиз йўқолиб кетмайди, деди.

Ғоят кўтаринки руҳда ўтган мазкур учрашув фақатгина ветеранларга эмас, балки ёшларга ҳам манзур бўлди.

З. РАСУЛОВА.

Суратларда: «Дийдор кўришайлик» учрашуви лаҳзалари.

Р. АЛЬБЕКОВ суратлари.

Маҳалла тадбирлари

Тошкент шаҳар Киров ноҳиясидаги маҳаллаларда бу йилги Наврўз байрамига алоҳида тайёргарлик кўрилди Байрам куни «Янгиариқ» маҳалласидаги 2 чойхонанинг бирида эркаклар учун катта қозонларда ош дамланган бўлса иккинчисида хотин-қизлар учун сумалак тайёрлашди. Наврўзни қарши олишда шу ва қўшни маҳаллалардан 600 нафар аҳоли иштирок этди.

Киров ноҳия маданият уйининг ҳаваскор санъаткорлари ҳар икки чойхонада ўзларининг ёқимли ашула ва ўйинлари билан аҳолини хурсанд қилдилар.

Қўшни Жомий, I—II Кисловодский маҳаллаларида ҳалим, сумалак тайёрланиб маҳалла аҳллари ҳамда меҳмонларига тортилди. Бу маҳаллаларда ҳам Наврўз байрами хушчақчақлик билан ўтди.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

ФАБРИКАДА ОШ ТОРТИЛДИ

Пойтахтдаги турли корхоналардаги каби Тошкент «Шарқ гули» бирлашмасида ҳам Наврўз айёми кенг нишонлангач, навбат Чуқурсойдаги Бош кийимлар фабрикасига келди. Бу фабрикага кираверишингизданоқ Наврўз элчиси қизил лола йўлингизга поёндоздек кўзга ташланади. Фабрика ҳовлисига кираверишингизда баҳор гуллари, чучмома, бойчечак, ялпизлар байрам дастурхонига янада кўрк бериб турибди. Дастурхонга баҳорнинг шоҳ таоми сумалакдан тортиб то кўкчучвара, кўк сомса, ялпизли сомса, қовоқ сомса, шовул шўрва ва паловхонтўралар қўйилган. Ҳамманинг юзида табассум. Карнай-сурнай, ноғора, доира садолари бу тантананинг бошланишидан дарак бера бошлади. Ниҳоят байрам дастурхони атрофига фабриканинг қарийб етти юз кишилик коллективи билан бир қаторда қўшни 219-мактаб ўқитувчилари ҳам йиғилдилар.

Кечада фабрика касаба уюшмаси раиси Зумрад Орипова, комсомол комитети секретари Шаҳноза Кўчқорова, бичув цехи мастери Шавкат ака Маҳмудов, тикув цехи мастерлари Мовлуда Мирзабекова, Заҳро Раимохунова, Рихси Абдуллаева ҳамда юмшоқ материаллар цехи илғор ишчиси Назира Холмирзаева ва бошқалар ҳам ҳозир бўлишиб, бирин-кетин сўз олдилар. Кечага ташриф буюрган Тошкент шаҳар С. Раҳимов ноҳиясидаги 543-болалар боғчаси тарбияланувчилари хотин-қизларни гуллар билан табриклаб, онахонлар ҳақида қўшиқлар куйлаб бердилар.

Ҳ. НОСИРОВ,
А. ТОЛИПОВ.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 24 мартда чиқади).

УНУТИЛГАН ЎЙИНЛАР ТИКЛАНАДИ

ИЛГАРИ халқимиз тўйлари, миллий байрамларимизни полвонлар чиқишлари, дор ўйинлари каби спорт турларисиз тасаввур этиб бўлмас эди. Аммо сўнгги пайтларда уларнинг ўрнини турли хил бошқа тадбирлар эгаллади. Миллий спорт турларимиз эса нафақат оддий кишилар, балки ана шу ишга масъул бўлган раҳбарлар нигоҳидан ҳам четда қола бошлади. Бу эса бир қанча қизиқарли миллий спорт турларимизнинг йўқолишига сабаб бўлди. Ниҳоят ўтган йили жумҳурият спорт қўмитасининг миллий спорт турларини ривожлантиришга бағишланган қарори қабул қилинди. Шу муносабат билан яқинда биз Тошкент шаҳар «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятининг раиси О. Н. Назиров билан учрашиб, суҳбатлашдик.

— **Обид Назирович, жумҳурият спорт қўмитасининг миллий спортни ривожлантириш ҳақидаги қарори қабул қилинганидан буён жамият қандай ишларни амалга оширди ва олдига қўйган вазифалари қандай?**

— Бизнинг «Меҳнат резервлари» спорт комплексининг асосий вазифаси инсон саломатлигини сақлаш, оммани спортга жалб қилишдан иборат. Бевосита миллий спортимиз хусусида тўхталсак, турғунлик йилларида биз кўп нарсаларни бой бердик. Ҳозир бармоқ билан санарли миллий спорт ўйинлари қолган холос. Қарордан сўнг бизнинг комплексда бир мунча ишлар амалга оширилди. Ҳозир спортнинг Осиё тури бўйича 1000 га яқин киши шуғулланиб катта-кичик мусобақаларга қатнашишяпти.

— **Аниқроқ мисоллар келтира олмайсизми?**

— Биринчи галда комплексимизда миллий спорт турларини кўпайтиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Жойларда миллий спорт мактаблари тузиляпти. Бунга мисол қилиб «Тошкент» совхозининг от спорти мактабини кўрсатиш мумкин. Ҳозир эса комплексимизда Шарқ кураши турлари бўйича жумҳурият семинари ўтказилмоқда. Энг асосийси миллий ўйинларимизни спорт календарига киритдик. Жумладан, курашнинг фарғонача, бухороча усуллари спорт календаридан ўрин олди.

— **Наврўз байрамини қандай нишонлайсиз?**

— Биз бу байрамни, катта спорт анжуманига айлантиришни мақсад қилиб қўйганмиз. Шу куни шаҳримиздаги барча стадионларда, спорт залларида байрам мусобақалари ўтказилади. Улар асосан ўзбекча миллий спорт ўйинларидан, яъни кураш, чавандозлик, камондан ўқ отиш, тош кўтариш ва бошқа турлардан иборат бўлади.

Н. СОДИҚОВА.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.